

วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธ
แก่นักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศก
The Analysis of Cultivation of Buddhist Integrity (ĀJJAVA)
to Students in Taweethapisek School

พงศ์พัชรา สัมพันธ์รัตน์
Phongphachara Samphantharat^๑

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศก มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ (๑) เพื่อศึกษาความซื่อตรงตามแนวพุทธ (๒) เพื่อปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศก (๓) เพื่อวิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศก การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงคุณภาพจากภาคเอกสาร การสัมภาษณ์ และการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ผลของการวิจัยพบว่า ความซื่อตรง หมายถึง การแสดงออกทางกาย วาจา และใจ เป็นคนพูดจริงทำจริง อย่างตรงไปตรงมาทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม การปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียนโรงเรียนทิวธาภิเศก ใช้หลักไตรสิกขา หลักกุศลกรรมบถ ๑๐ หลักหิริโอตตัมปะ ไปปลูกฝังการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ซื่อตรง ให้นักเรียนรู้จักเป็น แก้ปัญหาเป็น และกระทำตนเป็นผู้ประพฤติตรงทางกาย วาจา และใจ เมื่อสรุปแล้วต้องค้ความรู้ใหม่คือ “3D” เป็นแนวทางในการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียน D1 หมายถึง ฝึกคิดดี D2 หมายถึง ฝึกพูดดี D3 หมายถึง ฝึกทำดี

คำสำคัญ : ความซื่อตรง, ความซื่อตรงตามแนวพุทธ, ทิวธาภิเศกโมเดล (3D),

---

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand

Abstract

This dissertation article entitled ‘The Analysis of Cultivation of Buddhist Integrity (Ājjava) to Students in Taweethapisek school’ has three objectives: 1) to study the integrity (Ājjava) in Buddhism, 2) to cultivate the Buddhist Integrity (Ājjava) to students in Taweethapisek school, and 3) to analyze the cultivation of Buddhist Integrity (Ājjava) to students in Taweethapisek school. This is a mixed-research design consisting of qualitative form in terms of documentary, interview and field researches done by experimental sampling questionnaires. In the study, it was found that the honesty or sincerity is basically related to physical, verbal and mental expression when one honestly or sincerely acts towards oneself, others and society. The cultivation of the Buddhist Integrity (Ājjava) to Taweethapisek’s students was practically applied through principles of threefold learning, the tenfold way of good action and it can be formed as “3D = TP MODEL” D1 means ‘development on thinking’, D2 means ‘development on speaking’ and D3 means ‘development on practicing’

Keywords : Integrity (Ājjava), honesty, Integrity (Ājjava) in Buddhism

๑. บทนำ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย “วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก” นั้น ก็เพื่อต้องการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อตรงแก่นักเรียน ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันว่าบ้านเมืองเราได้ประสบกับปัญหาความเสื่อมถอยในด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติ ต่างก็ยอมรับกันว่ากำลังอยู่ในสภาพวิกฤติ รวมทั้งนักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศกซึ่งเป็นชายล้วน ก็มีปัญหาเรื่องความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรมโดยเฉพาะด้านความซื่อตรง ไม่ต่างไปจากนักเรียนทั่วไป มีการด่าและล้อเลียนชื่อพ่อแม่ จนบางครั้งเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทชกต่อย ทำร้ายร่างกาย ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุหลักเกิดจากการที่นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติตนไปตามหลักศีล ๕ ไม่มีสมาธิในการเรียน ขาดสติระลึกรู้ถึงผิดชอบชั่วดี ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เคารพผู้ใหญ่ ขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ประพฤติตนไม่ซื่อตรงทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เช่น พูดคุยตลอดเวลาแม้ขณะที่ครูกำลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ไม่รู้จักกาลเทศะ ทั้งนี้ในการศึกษาที่ผ่านมาได้มีข้อถกเถียงในประเด็นของการปลูกฝังว่าจะจัดกิจกรรมปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียนอย่างไร นำหลักธรรมใดไปปลูกฝังเพื่อให้นักเรียนเกิดความซื่อตรงมากขึ้น การวิจัยนี้จึงมุ่งสร้างและปลูกฝังคุณธรรมความซื่อตรงให้เกิดขึ้นในนักเรียนทำให้สามารถ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในจิตตน ไม่ยึดเอาความโลภ โกรธ หลง แต่อาศัยเป็นเครื่องมือเพื่อยังชีวิตตนให้อยู่ได้ทั้งกายและจิตใจ ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง สามารถเอาชนะกิเลสที่เกิดขึ้นในใจตนเองได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติตนที่เที่ยงธรรม โดยใช้มุมมองทางพุทธศาสนาภายใต้บริบทความซับซ้อน ยุ่งยาก ทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยด้านคุณธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจชีวิตแม้ในยามวิกฤติหรือมีปัญหาแก้ไขไม่ตกสามารถแก้ไขปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้ด้วยปัญญา มีภูมิคุ้มกัน มีความพอดี ทำให้รู้เท่าทันความโลภ โกรธ หลง สามารถประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ไม่โกหกหลอกลวง ไม่ลวงโลก พูดแต่ความจริง ไม่คดโกงและปิดบังอำพราง ประพฤติปฏิบัติตนให้มีความซื่อตรงต่อกันและกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลังอย่างตรงไปตรงมา ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม มีความสุจริตทั้งกาย วาจา และใจ

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๒.๑ เพื่อศึกษาความซื่อตรงตามหลักพระพุทธศาสนา
- ๒.๒ เพื่อปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก
- ๒.๓ เพื่อวิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก

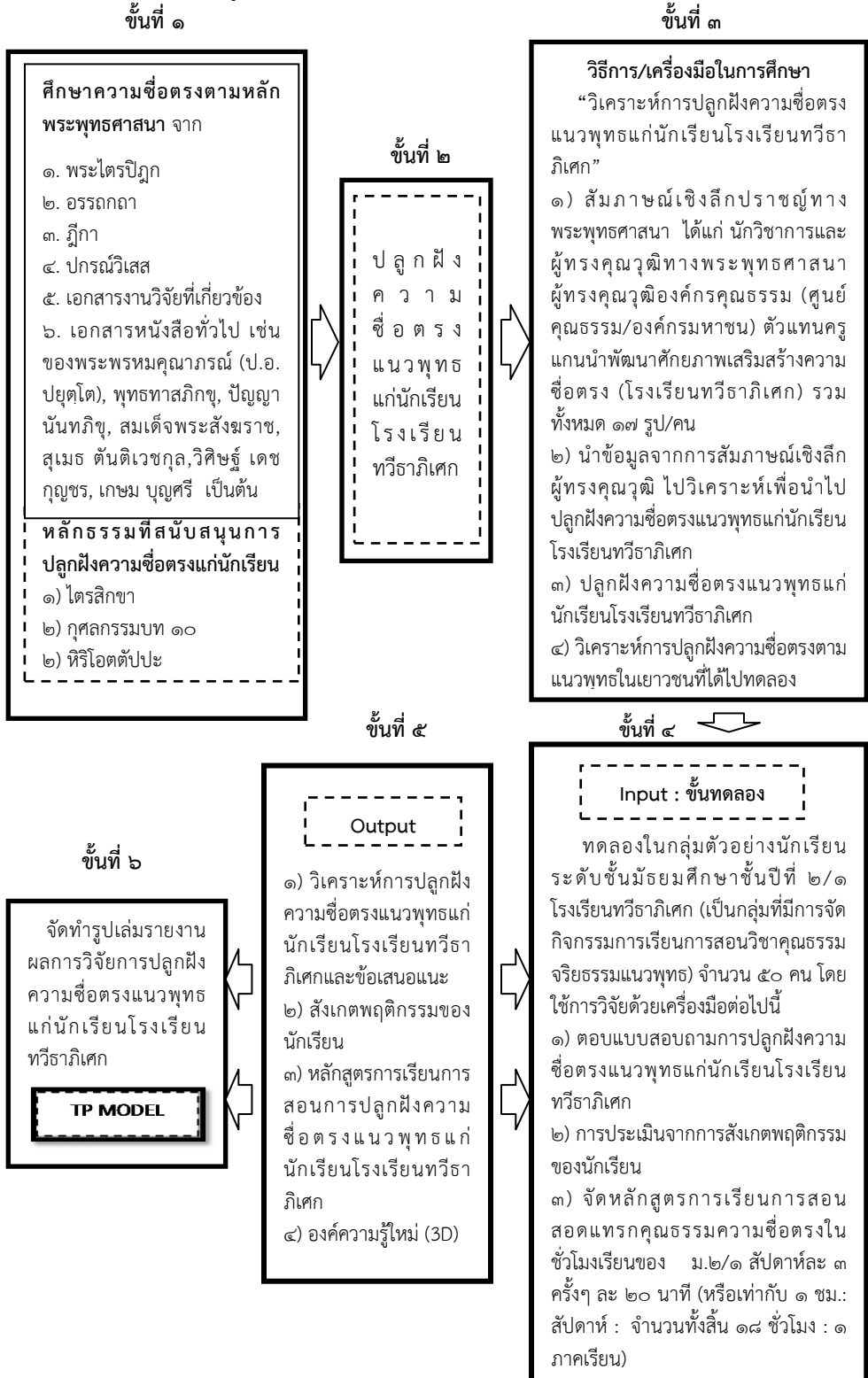
๓. วิธีการดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย (Research Process Desing) โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและภาคสนาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณแบบทำการทดลอง (Pre-Experimental Design)

แบบมีกลุ่มทดลอง ๑ กลุ่ม คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒/๑ โรงเรียนทวิธาภิเศก เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๕๐ คน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิกระบวนการวิจัย (Research Process Desing)

๔. ผลการวิจัย / ประเด็นที่ค้นพบจากการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความซื่อตรง หมายถึง การแสดงออกทางกาย วาจา และใจ เป็นคนพูดจริงทำจริง^๒ อย่างตรงไปตรงมาทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ลักษณะของความซื่อตรงในพระพุทธศาสนามีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ ๑) ลักษณะจริง ได้แก่ ไม่หลอกลวง พูดจริง ทำจริง เป็นความประพฤติที่แสดงออกใน ๓ ด้าน ได้แก่ ความประพฤติทั้งทางกาย วาจา และใจ ด้วยการทำให้ศีลบริสุทธิ์ด้วย กุศลกรรมบถ ๑๐ ๒) ลักษณะตรง ได้แก่ ความเป็นคนตรง เป็นคนจริง ไม่คด ไม่โกง ตรงไปตรงมา คงเส้นคงวา เป็นผู้ไม่โอ้อวด ไม่มีมารยา เป็นบุคคลตรงต่อหน้าที่การงานของตน

ประเภทของความซื่อตรง ผู้ที่มีความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อสังคมนั้น เป็นผู้ที่ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่ลบละอบายมุข โดยใช้หลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ในการแก้ปัญหา สามารถพัฒนาตนด้วยการประพฤติตนให้อยู่ในหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ มีหลักในการประพฤติปฏิบัติ ดังนี้ ๑) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางกาย ๒) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางวาจา ๓) พฤติกรรมของความซื่อตรงที่แสดงออกทางใจ เพื่อดำรงตนให้อยู่ในศีลในธรรม คือวางตนอยู่บนฐานของความดีความชั่ว มีความเกรงกลัวและละอายต่อความชั่ว ปฏิบัติตนตามหลักศีล ๕ และภาวนา ๔ ซึ่งจะต้องปลูกฝัง ฝึกอบรม พัฒนา โดยดำเนินไปพร้อมๆ กันทั้ง ๔ ทาง คือ ๑) กายภาวนา (การเจริญกาย) ๒) สีลภาวนา (การเจริญศีล) ๓) จิตตภาวนา (การเจริญจิต) ๔) ปัญญาภาวนา (การเจริญปัญญา)

คุณค่าและประโยชน์ของความซื่อตรง มี ๓ ลักษณะ ดังนี้ ๑) ความซื่อตรงต่อตนเอง ได้แก่ ซื่อตรงต่อวาจา ตรงต่อเวลา ตรงต่อความตรง ตรงไปตรงมา และมีความเที่ยงธรรมเที่ยงตรง ๒) ความซื่อตรงต่อครอบครัว คือ การประพฤติดี ประพฤติถูกต้อง ไม่ทำให้ตนเองและครอบครัวเดือดร้อน ๓) ความซื่อตรงต่อสังคม ได้แก่ มิตรกับมิตรสหาย มีความจริงใจวางใจกัน ประพฤติดีต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผู้มีความซื่อตรง (อาชชวะ) เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้เหมาะกับเราได้จริง บุคคลผู้ที่มีความซื่อตรงย่อมมีพฤติกรรม ๑) ความจริงใจ ๒) พูดจริง พูดคำสัตย์ มีสัจจะวาจา ๓) การกระทำจริง

อานิสงส์ของความซื่อตรงในพระพุทธศาสนา

๑) อานิสงส์ของการมีกายตรง เป็นการแสดงออกทางกายอย่างตรงไปตรงมา มีมารยาท มีคารวะ ไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยาม แสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ ในทางพระพุทธศาสนา คือการกระทำกุศลกรรมทางกาย ซึ่งประกอบไปด้วยกายกรรม ๓ (การกระทำทางกาย)

^๒ ดูรายละเอียดใน ขุ.ชา. ๒๘/๒๔๐/๘๖.

๒) อานิสงส์ของการมีวาจาตรง การรู้จักพูดจา การพูดถ้อยคำอ่อนหวานไพเราะ หรือวาจาซาบซึ้งใจ ก่อให้เกิดความรักใคร่สามัคคี เกิดไมตรีความรักใคร่นับถือพูดด้วยความหวังดี ปราศจากความผิดก่อน ปฏิบัติดีต่อกัน ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เป็นการแสดงออกทางวาจา อย่างตรงไปตรงมา มีมารยาท พูดแต่ความจริง ไม่พูดจาใส่ร้ายเหยียดหยัน พูดด้วยวาจาถูก ถูกเคลน ด้วยวาจาหยาบคาย แสดงออกต่อกันด้วยความจริงใจ ในการประพฤติปฏิบัติดีต่อกันตาม หลักพระพุทธศาสนา เรียกว่า วาจกรรม คือการกระทำกุศลกรรมทางวาจา

๓) อานิสงส์ของการมีใจตรง เป็นผู้ที่คิดดี แสดงออกทางใจและกระทำอย่าง ตรงไปตรงมา ควบคุมใจให้คิดแต่เรื่องดีๆ ไม่มุ่งหมายละโมภะอยากได้จ้องจะเอาของผู้อื่น ใจ พร้อมจะเผื่อแผ่ ดำรงชีพด้วยอาชีพที่สุจริตไม่ผิดกฎหมายไม่ผิดศีลธรรม รู้จักเก็บ รู้จักใช้ รู้จักพอ รู้จักให้ รู้จักวาง ในทางพระพุทธศาสนา คือการกระทำกุศลกรรมทางใจ ซึ่งประกอบไปด้วย มโนกรรม ๓ (การกระทำทางใจ)

การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีนั้นมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้ถึงความดี ด้วยการ กระทำ ทางกาย วาจา และใจ ด้วยการประพฤติตนเป็นคนดีเป็นผู้ซื่อตรง สามารถปฏิบัติตนเป็น ผู้มีศีลมีธรรม ทำให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่และเกิดความสุขสงบ หลักความซื่อตรง (อาชชวธรรม) นั้น เป็นคุณธรรมในการประพฤติปฏิบัติที่มีความสำคัญเป็นฐานในการพัฒนาให้คนเป็นคนดีทั้ง ทางกาย วาจา และใจ จำเป็นต้องพัฒนาให้มากขึ้นในตนเอง ความซื่อตรงยังเป็นหลักธรรมสำคัญใน การปกครอง คนจำนวนมาก ซึ่งสังคมจำเป็นต้องมีความซื่อตรง มีความจริงใจ มีสัจจะต่อกัน ไม่ คดโกง เป็นคนพูดจริงทำจริง ไม่เป็นผู้ลบล้างอย่างต่อหน้าอย่าง เป็นคนตรงไปตรงมา ผู้ที่มี ความซื่อตรง เป็นผู้ที่มีศีลธรรมประจำตน โดยเฉพาะศีล ๕ รักษาไว้ได้อย่างบริสุทธิ์ และหลัก ความซื่อตรงนั้นเป็นหนึ่งในราชธรรม ๑๐ คือ จริยวัตร ๑๐ ประการ ที่พระเจ้าแผ่นดิน ทรง ประพฤติ เป็นหลักธรรมประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้นำ ให้มีความเป็นไปโดยธรรม และยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน จนเกิดความชื่นชมยินดี ทุกองค์กรก็ต้องมีความซื่อตรง ดำรงในสัตย์สุจริต

ความซื่อตรงสุจริต เป็นพื้นฐานของความดี บุคคลผู้ที่มีความซื่อตรงยามมีชีวิตย่อม เป็นที่รักเป็นที่ศรัทธาและไว้วางใจจากเพื่อนฝูง ครอบครัว และสังคมนั้นๆ ผู้ที่มีความซื่อตรงย่อม มีพฤติกรรม ๑) มีความจริงใจ ๒) เป็นผู้ที่พูดจริง มีคำสัตย์ ๓) ทำจริง เป็นผู้ที่มีความสุข เป็น คนดีทั้งกาย วาจา และใจ ผู้มีความซื่อตรง เป็นผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์ สร้างคุณงามความดีให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม เป็นที่ต้องการของผู้คน ครอบครัวและสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคมหมู่มา กชีวิตจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง เมื่อตายแล้วย่อมไปเสวยสุขบนสวรรค์ เป็นผู้เห็นโทษในโลก แล้วพากันปฏิบัติดีจนเป็นผู้สิ้นอาสวะ ส่วนผู้ไม่มีศีลย่อมกระทำชั่ว คดโกงและทุจริตทุกรูปแบบ ได้ทุกเมื่อ อกุศลกรรมย่อมเกิดกับบุคคลผู้ไม่มีศีล ดังนั้นรูปแบบการปลูกฝังความซื่อตรงตามหลัก พระพุทธศาสนา นั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์อย่างต่อเนื่องให้ดำเนินไปพร้อมๆ กันใน ทุกด้าน ทั้งด้านศีล สมานธิ ปัญญา และเพื่อให้ชีวิตสามารถดำเนินไปอย่างมีคุณค่า เกิดความสงบ ร่มเย็นแถมวลมนุษยชาติ บังเกิดสันติสุขอย่างยั่งยืนตลอดไปด้วยการคิดดี พูดดี และทำดี

การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวิธาภิเศก

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยนำหลักธรรมมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝังการประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้ซื่อตรง ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิดเป็น แก่ปัญหาเป็น และกระทำตนเป็นผู้ประพฤติตรง ผู้วิจัยได้นำหลักธรรมที่เกื้อหนุนต่อไปนี้ไปปลูกฝังความซื่อตรง ประกอบด้วย ๓ หลักด้วยกัน ได้แก่ ๑) หลักไตรสิกขา ๒) หลักกุกกุศลกรรมบถ ๓) หลักหิริโอตตปละ ดังนี้

๑) หลักไตรสิกขา เป็นหลักธรรมคำสอนสำหรับนำไปปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียน ในงานวิจัยนี้ได้นำหลักการของไตรสิกขา ไปปลูกฝังเพื่อนำไปพัฒนาทั้งในส่วนตัว และ วาจาให้สะอาด เป็นกระบวนการพัฒนาทางร่างกาย วาจา จิตใจและสติปัญญา สามารถฝึกฝนอบรมพัฒนาและปลูกฝังให้เจริญขึ้น ในส่วนเบื้องต้นที่จัดอยู่ในส่วนของศีล โดยใช้เป็นฐานของสมาธิเพื่อพัฒนาให้เกิดปัญญา จนถึงขั้นทำให้ชำระจิตใจ สามารถละความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็นสัมมาทิฐิมีความเห็นที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เป็นการพัฒนาถึงขั้นปัญญา สำหรับการปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียนด้วยหลักไตรสิกขา ก็คือการปลูกฝังการปฏิบัติประพฤติตรงในเรื่องของศีล สมาธิ และปัญญา นั่นเอง

ศีล : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ

ศีล หมายถึง ความประพฤติดีทางกายและวาจา, การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อยเป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม ผู้มีศีล ๕ บริสุทธิ์ โดยการรักษาศีลทั้ง ๕ ข้อ ให้บริสุทธิ์ ย่อมเป็นพื้นฐานทางจิตใจที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้ก้าวหน้าขึ้นไป ในการประพฤติชอบทางกายและวาจา ปฏิบัติตนเป็นคนดี รักษากายวาจาให้เรียบร้อย เป็นผู้มีระเบียบวินัย ควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียนโดย ละเว้นความชั่วทั้งปวง จนมีการพัฒนาการเจริญสมาธิภาวนาให้สูงขึ้น จนเกิดปัญญา สามารถรู้เท่าทันความจริง ทำให้กิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง เบาบางลง เมื่อไม่มีความโลภ โกรธ หลง ในจิตใจแล้วก็ย่อมก่อให้เกิดความไม่อยากได้ ไม่ลุ่มหลง ในสิ่งที่มิใช่ของตน มีความตรงไปตรงมา ไม่ลวงละโมภ โลกมากอยากได้ออยากมีไม่สิ้นสุดจนต้องกระทำผิด คดโกงสิ่งของที่มีใช้ของตน จนก่อให้เกิดความไม่ซื่อตรงเกิดขึ้น

สมาธิ : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เป็นผู้ที่มีจิตใจที่ตั้งงาม

สมาธิ คือจิตที่ตั้งมั่น แน่วแน่ นิ่ง เป็นจิตที่สงบ เป็นจิตที่บริสุทธิ์สมควรแก่การทำงาน สมาธิเป็นขบวนการฝึกอบรมจิตสำนึกเพื่อให้เกิดความเพียรชอบ การระลึกชอบและมีจิตสำนึกที่ ชอบเป็นขบวนการเพื่อให้จิตมีการพัฒนาความสำนึก เพื่อความสมดุลทั้งจิตและกาย

ปัญญา : ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ที่ตั้งงามและรู้ตามความเป็นจริง

ปัญญา หมายถึง การฝึกฝนอบรมทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันถูกต้องและสมบูรณ์ ถึงที่สุดในสิ่งทั้งปวง ฝึกฝนอบรมให้เกิดความเข้าใจ ให้เห็นแจ้งในสิ่งทั้งหลายตามที่เป็นจริง ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติชอบเป็นผู้ที่มีศีล มีสมาธิ และปัญญา ย่อมแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ

๒) หลักกฤษฏกรรมบท ๑๐ เป็นหลักธรรมคำสอนที่สำคัญข้อหนึ่งในพระพุทธศาสนา เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นการกระทำที่เป็นความดี อยู่บนพื้นฐานของการ รู้จักข่มใจให้ไม่กระทำความชั่ว เป็นผู้ประพฤติดีทั้งกาย ทางวาจา และทางใจ ๑) การกระทำดี ทางกาย (กายกรรม) ไม่เบียดเบียนชีวิต ร่างกายของผู้อื่น ไม่ทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำความผิดต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำความผิดทางเพศ เช่น ไม่นอกใจคู่ครองของตน ๒) การกระทำดีทางวาจา (วจีกรรม) ได้แก่ การพูดจริง ไม่พูดเท็จ ๓) การกระทำดีทางใจ (มโนกรรม) ได้แก่ ไม่คิดโลภอยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่คิดอาฆาตพยาบาทผู้อื่น

๓) หลักทริโอดตัมปะ เป็นหลักธรรมที่คอยเตือนใจเมื่อเราจะทำบาปให้เกิดความ ละอายแก่ใจและความเกรงกลัวต่อผลของบาป ละอายแก่ใจในขณะที่กำลังจะทำชั่ว^๓ ทั้งทางกาย วาจา ใจ รู้สึกขะแยงใจไม่กล้าทำความชั่ว เกรงกลัวต่อบาปทุจริต คิดเห็นภัยที่เกิดจากการทำ ความชั่ว เป็นความรู้สึกรังเกียจ ไม่อยากทำบาป เห็นบาปเป็นของสกปรกทำให้ใจของเราเศร้า หมอง

วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก “3D”

จากที่ผู้วิจัยได้ปลูกฝังความซื่อตรงแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศกมานั้น ผู้วิจัยได้ ปลูกฝังความซื่อตรงร่วมกับโรงเรียน เช่น กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับความซื่อตรง, จัดบอร์ด ความรู้ความซื่อตรงเกี่ยวกับความซื่อตรงในห้องเรียน, การแสดงบทบาทสมมติผู้มีความซื่อตรงต่อผู้มี พระคุณด้วยซาดก เรื่อง มิตรวินทุกซาดก : ผู้เห็นกงจักรเป็นดอกบัว, เข็ดขูเกียรตุผู้นำ คนดี คน กล้า, เพื่อนดูแลเพื่อน, กิจกรรมตาสับปะรด, กิจกรรมของหายได้คืน, ทำสมาธิบ่อยๆ ไหว้พระ สวดมนต์ แผ่เมตตาทั้งในกิจกรรมหน้าเสาธง ประชุมระดับชั้น

โดยผู้วิจัยได้ปลูกฝังและฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดแต่สิ่งดีๆ นึกคิดในทางที่ชอบเป็นผู้ คิดอย่างรอบคอบว่าสิ่งนั้นดี มีประโยชน์กับตนเอง ผู้อื่น และสังคม ฝึกเป็นผู้เห็นคุณค่าผู้อื่น ไม่ คิดกระทำตนให้พ่อแม่ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง โรงเรียน และสังคมต้องเดือดร้อน เพราะตนเอง เป็นผู้ ประพฤติตนถูกต้องตามครรลองครองธรรม รู้คุณค่าและตอบแทนคุณ

ฝึกควบคุมวาจา ให้พูดดี พูดแต่ความจริง ไม่ด่า ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดโกหก หลอกลวง เสียดีใส่ร้ายป้ายสี พูดถูกกาลเทศะ ใคร่ครวญก่อนที่จะพูด พูดให้ถูกกาลเทศะ ถูก สถานที่ ถูกเวลา ต้องไม่ให้ตนเอนและผู้อื่นต้องเดือดร้อนและเป็นทุกข์ด้วยคำพูดของเรา มี มารยาทในการพูดที่ดี ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไร้สาระ ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

ฝึกควบคุมกาย ให้ทำดี ต้องทำให้ได้ตามที่คิด ที่พูด คิดอย่างไรต้องทำให้ได้อย่างนั้น การกระทำของเรา ใคร่ครวญให้ดีๆ ทำแล้วดีต่อเพื่อน ดีต่อบุคคลคนอื่น ผลที่ได้ก็คือสังคมดีและ มีความสุข เป็นผู้มั่นรักษาศีล ๕ อยู่เป็นนิจ เป็นผู้มีระเบียบวินัย ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา

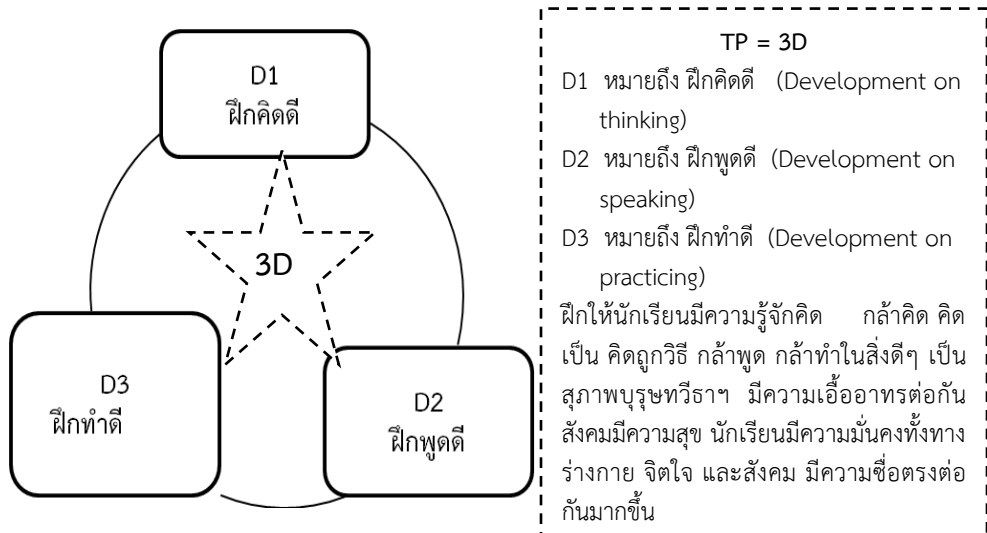
^๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, (พิมพ์ครั้งที่ ๑๑/๒๐กรุงเทพมหานคร : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.), หน้า ๔๗๐.

ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ด้วยสติ พิจารณาไตร่ตรอง ดำเนินชีวิตอยู่บนความถูกต้อง มีสมาธิ ผึกภาวนา ผึกให้มีความมั่นคงทางจิตใจ จะได้ไม่หลงไหลไปในอบายมุข มีความรู้คิด สามารถแยกแยะ รับผิดชอบชีวิต และไตร่ตรองถึงการกระทำที่ดีต่อเรา ดีต่อเพื่อน ดีต่อผู้อื่น ผู้ที่มีความซื่อตรงนั้นต้องลงมือประพฤติปฏิบัติตนแสดงออกให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ทั้งทางกาย และวาจา ใจ โดยการคิดดี พูดดี ทำดี การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก เพื่อมุ่งพัฒนาให้เป็นสังคมที่มีความซื่อตรง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำในสิ่งดีๆ เป็นสุภาพบุรุษทวิธาฯ เอื้ออาทรต่อกัน สังคมมีความสุข มีความมั่นคงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ทำให้สามารถสรุปผลการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ได้คำย่อคือ “3D” เป็นองค์ความรู้ใหม่ เป็นแนวทางในการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นผลที่ได้รับจากการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก “3D = TP MODEL” ดังนี้

จาก “3D = TP MODEL” ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความซื่อตรงต่อตนเองนั้นสามารถที่จะซื่อตรงกับผู้อื่น ทำให้ใครๆ เชื่อถือไว้วางใจและเคารพได้ และด้วยความซื่อตรงจะทำให้คนๆ นั้นเป็นคนดี สามารถนำความสุขมาให้ทั้งแก่ตนเอง เพื่อนฝูง ครอบครัว และสังคม ดังนั้นรูปแบบกิจกรรมที่ได้รับจากการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก ซึ่งเมื่อสรุปแล้วได้คำย่อ คือ 3D ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑) D1 หมายถึง ผึกคิดดี (Development on thinking) ผึกให้นักเรียนมีความรู้จักคิด กล้าคิด คิดเป็น คิดถูกวิธี คิดแต่สิ่งดีๆ นึกคิดในทางที่ชอบ เป็นผู้คิดอย่างรอบคอบว่าสิ่งนั้นดี มีประโยชน์กับตนเอง ดีกับผู้อื่น ดีกับสังคมและประเทศชาติ จึงค่อยพูดและลงมือทำ เป็นผู้

เห็นคุณค่าผู้อื่น ไม่คิดกระทำตนให้พ่อแม่ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง โรงเรียน และสังคมต้องเดือดร้อน เพราะตนเองเป็นผู้ประพฤติดนุกต้องตามครรลอง ครองธรรม รู้คุณค่าและตอบแทนคุณ

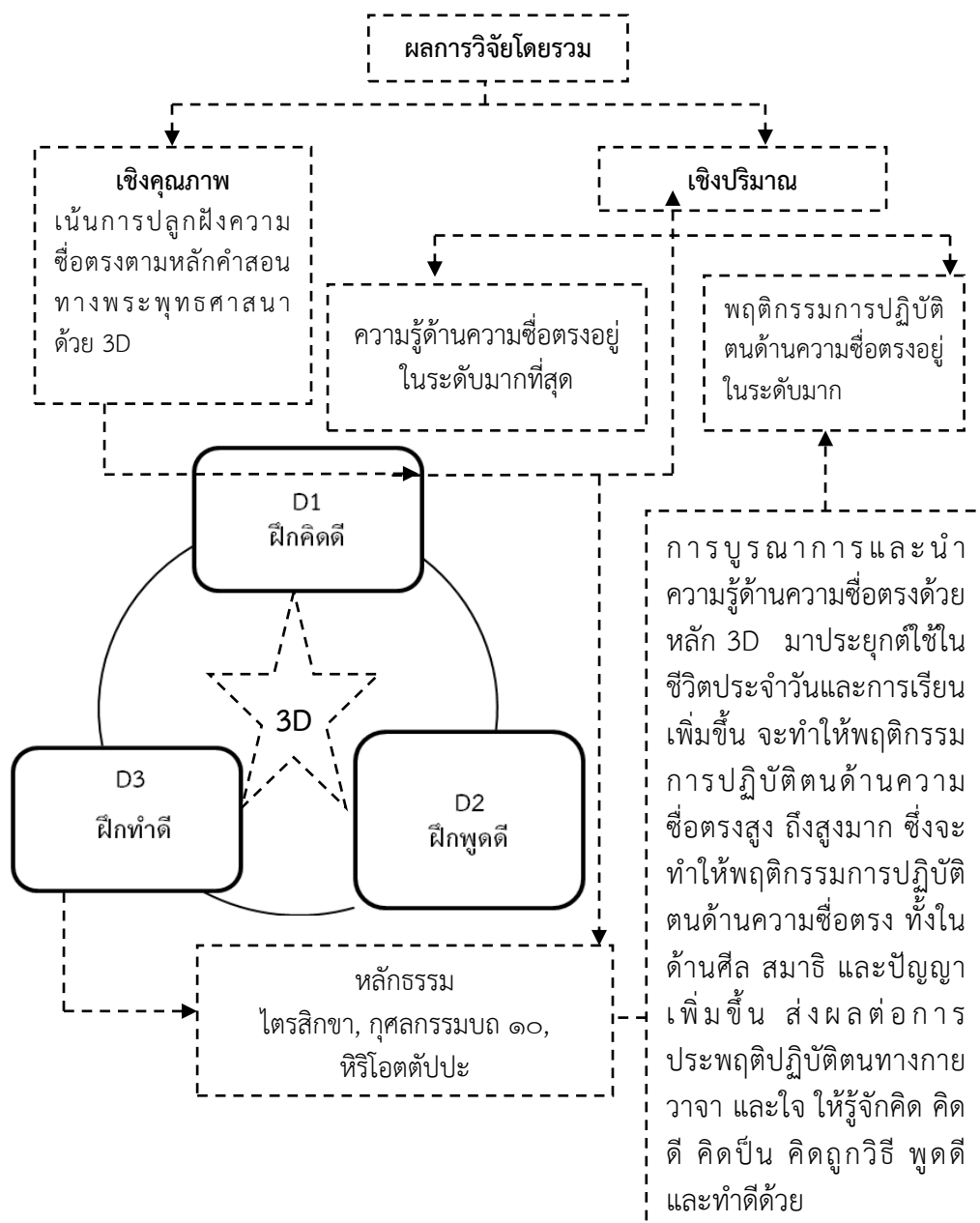
๒) D2 หมายถึง ฝึกพูดดี (Development on speaking) การควบคุมวาจา ให้พูดดี พูดแต่ความจริง ไม่ด่า ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดโกหก หลอกลวง เสียดสี ใส่ร้ายป้ายสี พูดถูกกาลเทศะ จะพูดสิ่งใดต้องไม่ให้คนอื่นเดือดร้อน เป็นทุกข์ด้วยคำพูดของเรา พูดถูกกาลเทศะ ถูกสถานที่ ถูกเวลา มีมารยาทในการพูดที่ดี ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไร้สาระ ส่งเสียงรบกวนผู้อื่น

๓) D3 หมายถึง ฝึกทำดี (Development on practicing) การควบคุมกาย ให้ทำดี ต้องทำให้ได้ตามที่คิด ที่พูด คิดอย่างไรต้องทำให้ได้อย่างนั้น การกระทำของเรา ใคร่ครวญให้ดีกว่า ทำแล้วดีต่อเพื่อน ดีต่อบุคคลคนอื่น ผลที่ได้ก็คือสังคมดีและมีความสุข เป็นผู้มีเมตตาจิต ๕ อยู่เป็นนิจ เป็นผู้มีระเบียบวินัย ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ด้วยสติ พิจารณาไตร่ตรอง ดำเนินชีวิตอยู่บนความถูกต้อง มีสมาธิ ฝึกภาวนา ฝึกให้มีความมั่นคงทางจิตใจ จะได้ไม่หลงไหลไปในอบายมุข มีความรู้คิด สามารถแยกแยะรู้รับผิดชอบชั่วดี และไตร่ตรองถึงการกระทำว่าดีต่อเรา ดีต่อเพื่อน ดีต่อผู้อื่น ผู้ที่มีความซื่อตรงนั้นต้องลงมือประพฤติปฏิบัติตนแสดงออกให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ ทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยการคิดดี พูดดี ทำดี ซึ่งพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๐๖$) ด้านศีล พบว่า มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านศีล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๓.๙๓$) ด้านสมาธิ พบว่า มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านสมาธิ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๒๐$) ด้านปัญญา พบว่า มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนด้านความซื่อตรงของนักเรียน ด้านปัญญา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = ๔.๒๔$)

3D จึงเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียน เป็นแนวทางในการปลูกฝังความซื่อตรงให้กับนักเรียน สามารถนำองค์ความรู้ 3D นี้ ไปช่วยเสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุขได้ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนนำไปพัฒนาให้เป็นสุภาพบุรุษทวิธาฯ เป็นเยาวชนคนดีของชาติให้มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนที่มีความซื่อตรง โดยการบูรณาการและนำองค์ความรู้จากการปลูกฝังด้านความซื่อตรงแนวพุทธไปปฏิบัติ ช่วยทำให้แก้ไขพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนของนักเรียนด้านความซื่อตรงสูงขึ้น ทั้งในด้านศีล สมาธิ และปัญญา พัฒนาให้เป็นสังคมที่มีความซื่อตรง กล่าวคือ กล่าวพูด กล่าวทำในสิ่งดีๆ มีความมั่นคงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม มีความซื่อตรง เอื้ออาทรต่อกัน ส่งผลให้การประพฤติชอบการปฏิบัติตนดีขึ้นทั้งทางกาย วาจา และใจ ให้คิดดี พูดดี และทำดี ก่อให้เกิดสันติสุขเกิดขึ้นในครอบครัว โรงเรียน สังคม ประเทศชาติ และโลกอีกด้วย กล่าวได้ว่า องค์ความรู้ใหม่ “3D = TP MODEL” ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวิธาภิเศกนี้ ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียน และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษและเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่นๆ เป็นอย่างมาก

๕. บทสรุป

สรุปผลการวิจัย เรื่อง วิเคราะห์การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวิธาภิเศก ผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ความรู้ คือ “3D = TP MODEL” และสามารถสรุปผลการวิจัยโดยรวม การปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวิธาภิเศก ได้ดังนี้

จากแผนภูมิสรุปผลการวิจัยโดยรวมการปลูกฝังความซื่อตรงแนวพุทธแก่นักเรียนโรงเรียนทวิธาภิเศกนั้น ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบ 3D ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกฝังความซื่อตรง

แนวพุทธแก่นักเรียน เป็นแนวทางในการปลูกฝังความเชื่อตรงให้กับนักเรียนให้เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาตนให้ประพฤติดูอยู่ในหลักคุณธรรมบด ๑๐ แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาทางกาย วาจา และใจ เป็นคนพูดจริงทำจริงทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม และสามารถนำองค์ความรู้ 3D นี้ ไปเสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุขได้ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นผู้ที่มีศีลมีธรรม มีความละเอียดรอบคอบในการจะทำความชั่ว ตลอดจนนำไปพัฒนาให้เป็นสุภาพบุรุษวิเศษ เป็นเยาวชนคนดีของชาติให้มีพฤติกรรมการศึกษาที่มีความเชื่อตรง หลัก 3D สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยทำให้แก้ไขพฤติกรรมการศึกษาของนักเรียนด้านความเชื่อตรงสูงขึ้น ทั้งในด้านศีล สมาธิ และปัญญา พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อตรง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำในสิ่งดี ๆ มีความมั่นคงทั้งทางร่างกาย จิตใจ มีความเชื่อตรง เอื้ออาทรต่อกัน ส่งผลให้การประพฤติปฏิบัติตนดีขึ้นทั้งทางกาย วาจา และใจ คิดดี พูดดี และทำดี ก่อให้เกิดสันติสุขเกิดขึ้นในครอบครัว โรงเรียน สังคม ประเทศชาติ และโลกอีกด้วย

บรรณานุกรม

๑. คัมภีร์พระไตรปิฎกและหนังสือภาษาไทย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยาย. พิมพ์ครั้งที่ ๔๐.

กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต, ๒๕๕๗.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่

๑๑ กรุงเทพมหานคร : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.

๒. หนังสือภาษาอังกฤษ

Kohlberg, L. "Development of Moral Character and Moral Ideology". In *Review of Child Development Research*, Connecticut : Printers, Inc. , 1976.

_____. "Stages and Sequence : The Cognitive Developmental Approach to Socialization". *Handbook of Socialization Theory and Research*, Chicago : Rand McNaily and Company, 1969.

